# ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 18ης Ιανουαρίου 2000 *

Στην υπόθεση T-290/97,

**Mehibas Dordtselaan BV**, με έδρα το Ρότερνταμ (Κάτω Χώρες), εκπροσωπούμενη από τους P. Bos, Jasper Helder και M. Slotboom, δικηγόρους Ρότερνταμ, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον M. Loesch, 11, rue Goethe,

προσφεύγουσα,

κατά

**Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων**, εκπροσωπούμενης από τον H. van Lier, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, επικουρούμενο από τον J. Stuyck, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον C. Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως της αποφάσεως C (97) 2331 της Επιτροπής, της 22ας Ιουλίου 1997, με την οποία απορρίφθηκε αίτηση, που υπέβαλε το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, για την επιστροφή γεωργικών εισφορών στην προσφεύγουσα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. D. Cooke, Πρόεδρο, R. García-Valdecasas και P. Lindh, δικαστές,

γραμματέας: A. Mair, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 4ης Μαΐου 1999,

εκδίδει την ακόλουθη

**Απόφαση**

**Κανονιστικό πλαίσιο**

1 Το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1430/79 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουλίου 1979, περί της επιστροφής ως αχρεωστήτως εισπραχθέντων ή της διαγραφής χρέους εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/015, σ. 162), όπως ισχύει μετά τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3069/86 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 1986, που τροποποιεί τον κανονισμό 1430/79 (ΕΕ L 286, σ. 1), ορίζει τα εξής:

«Η επιστροφή ή η διαγραφή εισαγωγικών δασμών είναι δυνατή σε ειδικές περιπτώσεις (...) οι οποίες προκύπτουν από περιστάσεις κατά τις οποίες δεν υπήρξε ούτε προφανής αμέλεια ούτε δόλος εκ μέρους του ενδιαφερομένου.»

2 Το άρθρο 905, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993 για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 253, σ. 1), προβλέπει:

«Ο φάκελος που διαβιβάζεται στην Επιτροπή πρέπει να περιέχει όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την ολοκληρωμένη εξέταση της υπόθεσης.

Η Επιτροπή πιστοποιεί πάραυτα στο οικείο κράτος μέλος τη λήψη του φακέλου.

Όταν τα στοιχεία που έχει διαβιβάσει το κράτος μέλος κρίνονται ανεπαρκή για να μπορέσει να αποφανθεί για τη συγκεκριμένη περίπτωση που της υποβλήθηκε, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει να της αποσταλούν συμπληρωματικά στοιχεία.»

3 Το άρθρο 907 του τελευταίου αυτού κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Μετά από διαβουλεύσεις με ομάδα εμπειρογνωμόνων που απαρτίζεται από αντιπροσώπους όλων των κρατών μελών που συνέρχονται στο πλαίσιο της επιτροπής για να εξετάσουν τη συγκεκριμένη περίπτωση, η Επιτροπή αποφασίζει είτε ότι η εκάστοτε εξεταζόμενη περίπτωση δικαιολογεί την επιστροφή ή τη διαγραφή είτε ότι δεν τη δικαιολογεί.

Η απόφαση πρέπει να λαμβάνεται εντός προθεσμίας έξι μηνών από την ημερομηνία παραλαβής από την Επιτροπή του φακέλου που αναφέρεται στο άρθρο 905, παρά-

γραφος 2. Όταν η Επιτροπή υποχρεώνεται να ζητήσει από το κράτος μέλος συμπληρωματικά πληροφοριακά στοιχεία για να μπορέσει να αποφανθεί, η προθεσμία των έξι μηνών παρατείνεται κατά το διάστημα που μεσολάβησε από την ημερομηνία αποστολής από την Επιτροπή της αίτησης συμπληρωματικών στοιχείων μέχρι την ημερομηνία παραλαβής αυτών των στοιχείων από την Επιτροπή.»

4 Το άρθρο 909 του εν λόγω κανονισμού ορίζει ότι:

«Εάν η Επιτροπή δεν λάβει απόφαση εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 907 ή δεν κοινοποιήσει καμιά απόφαση στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 908, η τελωνειακή αρχή απόφασης δίνει ευνοϊκή συνέχεια στην αίτηση περί επιστροφής ή διαγραφής.»

## Ιστορικό της υποθέσεως

5 Η προσφεύγουσα, Mehibas Dordtselaan BV (της οποίας η προηγούμενη επωνυμία ήταν Expeditie-en Controlebedrijf Codirex BV), είναι εταιρία εκτελωνισμού στο λιμάνι του Ρότερνταμ.

6 Μεταξύ Φεβρουαρίου 1981 και Ιουνίου 1983, πραγματοποίησε διασαφήσεις σχετικά με εισαγωγές τεμαχίων πουλερικών από την εταιρία Ruva BV (στο εξής: Ruva). Οι διασαφήσεις αυτές καταρτίστηκαν βάσει τιμολογίων που προσκόμισε η Ruva και επί των

οποίων στηρίχθηκε η είσπραξη των γεωργικών εισφορών. Τα εν λόγω εμπορεύματα τέθηκαν σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Κοινότητας.

7 Κατά τη διάρκεια του 1984, οι ολλανδικές φορολογικές αρχές ανακάλυψαν ότι τα τιμολόγια που είχε προσκομίσει η Ruva ήταν πλαστά. Στην πραγματικότητα, η αξία των εισαχθέντων εμπορευμάτων ήταν υψηλότερη και, επομένως, έπρεπε να καταβληθούν υψηλότερες γεωργικές εισφορές.

8 Κατά συνέπεια, οι ολλανδικές τελωνειακές αρχές κάλεσαν τον Οκτώβριο του 1986 την προσφεύγουσα να καταβάλει συμπληρωματικές γεωργικές εισφορές, πράγμα που έπραξε για ποσό ύψους 677 476 ολλανδικών φιορινίων (HFL) (στο εξής: επίδικες εισφορές).

9 Στις 29 Οκτωβρίου 1990, η προσφεύγουσα υπέβαλε ενώπιον των ολλανδικών αρχών αίτηση για την επιστροφή των επίδικων εισφορών. Οι εν λόγω αρχές απηύθυναν την αίτηση στην Επιτροπή με έγγραφο της 29ης Απριλίου 1994 που παρελήφθη στις 16 Μαΐου 1994, προκειμένου να αποφασίσει αν εδικαιολογείτο η επιστροφή δυνάμει του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79.

10 Με απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 1994, η Επιτροπή έκρινε ότι η εν λόγω αίτηση περί επιστροφής δεν εδικαιολογείτο.

11 Με δικόγραφο που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 26 Ιανουαρίου 1995, η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή με την οποία ζήτησε την ακύρωση της αποφάσεως της 14ης Νοεμβρίου 1994 (υπόθεση Τ-89/95).

12 Στις 31 Μαΐου 1996, η Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη της την απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Νοεμβρίου 1995, Τ-346/94, France-aviation κατά Επιτροπής (Συλλογή

1995, σ. II-2841, στο εξής: απόφαση France-aviation), ανακάλεσε την από 14 Νοεμβρίου 1994 απόφασή της.

13 Η Επιτροπή ενημέρωσε τις ολλανδικές αρχές για την ανάκληση αυτή με έγγραφο της 4ης Ιουνίου 1996, στο οποίο εξηγούσε ότι, βάσει της αποφάσεως France-aviation, κάθε αίτηση περί επιστροφής εισαγωγικών δασμών έπρεπε να συνοδεύεται από δήλωση με την οποία ο ενδιαφερόμενος θα βεβαίωνε ότι έλαβε γνώση του φακέλου που απηύθυναν οι εθνικές αρχές και θα δήλωνε, ενδεχομένως, ότι δεν έχει τίποτα να προσθέσει σε αυτόν (στο εξής: δήλωση φακέλου). Επισημαίνοντας ότι η αίτηση περί επιστροφής της 29ης Απριλίου 1994 δεν «ήταν ούτε νόμιμη ούτε παραδεκτή», λόγω του ότι δεν συνοδευόταν από δήλωση φακέλου, η Επιτροπή κάλεσε επίσης τις ολλανδικές αρχές να της διαβιβάσουν την εν λόγω δήλωση υπογεγραμμένη από την προσφεύγουσα.

14 Στις 17 Οκτωβρίου 1996, η προσφεύγουσα παραιτήθηκε από την προσφυγή της στην υπόθεση Τ-89/95, η οποία διεγράφη από το Πρωτόκολλο του Πρωτοδικείου με διάταξη της 17ης Δεκεμβρίου 1996.

15 Με έγγραφο της 10ης Δεκεμβρίου 1996, οι ολλανδικές τελωνειακές αρχές γνωστοποίησαν στην προσφεύγουσα ότι η Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη της την απόφαση France-aviation, ανακάλεσε την από 14 Νοεμβρίου 1994 απόφασή της και ότι, δυνάμει της αποφάσεως αυτής, οι αιτήσεις επιστροφής έπρεπε να συνοδεύονται από δήλωση φακέλου. Κατά συνέπεια, κάλεσαν την προσφεύγουσα να διαβιβάσει σε αυτές το εν λόγω έγγραφο.

16 Με έγγραφο της 6ης Φεβρουαρίου 1997, η προσφεύγουσα απέστειλε στις ολλανδικές αρχές την αιτηθείσα δήλωση φακέλου καθώς και παρατηρήσεις για τις συνέπειες που, κατά την άποψή της, η απόφαση France-aviation είχε για τη δική της αίτηση περί επιστροφής. Ζήτησε επίσης από τις αρχές αυτές να συμπεριλάβουν στον νέο φάκελο που θα διαβιβαζόταν στην Επιτροπή το δικόγραφο της προσφυγής και το υπόμνημα απαντήσεως που είχε καταθέσει στην υπόθεση Τ-89/95.

17 Με έγγραφο της 17ης Φεβρουαρίου 1997, οι ολλανδικές αρχές υπέβαλαν στην Επιτροπή νέα αίτηση περί επιστροφής που περιείχε τα διάφορα αυτά στοιχεία.

18 Με την απόφαση C (97) 2331, της 22ας Ιουλίου 1997, που απευθυνόταν στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών, η Επιτροπή έκρινε ότι η αίτηση αυτή περί επιστροφής δεν εδικαιολογείτο (στο εξής: επίδικη απόφαση). Έκρινε ότι το γεγονός ότι τα τιμολόγια αποδείχθηκαν ανακριβή συνιστά, για οποιονδήποτε προβαίνει σε τελωνειακές διασαφήσεις, επαγγελματικό κίνδυνο που είναι υποχρεωμένος να αναλαμβάνει και δεν μπορεί, αυτό και μόνο, να θεωρηθεί ως εξαιρετική περίπτωση. Η Επιτροπή επισήμανε επίσης ότι το γεγονός ότι διαφέρουν οι προθεσμίες που προβλέπουν οι εθνικές νομοθεσίες για την εκ των υστέρων καταβολή στην περίπτωση που υφίστανται πράξεις δυνάμενες να οδηγήσουν σε κατασταλτικές δικαστικές διώξεις δεν μπορεί να δημιουργήσει ειδική περίπτωση κατά την έννοια του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79.

**Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων**

19 Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφεύγουσα άσκησε, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 10 Νοεμβρίου 1997, την παρούσα προσφυγή.

20 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πέμπτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

21 Οι αγορεύσεις των εκπροσώπων των διαδίκων και οι απαντήσεις τους στις ερωτήσεις που υπέβαλε το Πρωτοδικείο ακούστηκαν κατά τη συνεδρίαση της 4ης Μαΐου 1999.

22 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την επίδικη απόφαση,

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

23 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή,

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

**Επί της ουσίας**

24 Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει τέσσερις λόγους ακυρώσεως: ο πρώτος αντλείται από παράβαση του κανονισμού 2454/93, από κατάχρηση εξουσίας και από παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου, ο δεύτερος από παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, ο τρίτος από παράβαση του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79 και ο τέταρτος από παραβίαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως.

*Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση του κανονισμού 2454/93, από κατάχρηση εξουσίας και από παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου*

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

25 Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι, όταν υπέβαλε την πρώτη αίτηση περί επιστροφής, ο κανονισμός 2454/93 δεν απαιτούσε την υποβολή δηλώσεως φακέλου. Στηριζόμενη στην απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Οκτωβρίου 1994, C-430/92, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. I-5197, σκέψη 19), η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι δεδομένου ότι η αίτησή της αυτή ήταν πλήρης, η προθεσμία των έξι μηνών που προβλέπει το άρθρο 907 του προαναφερθέντος κανονισμού άρχισε από την ημέρα περιελεύσεώς της στην Επιτροπή, ήτοι στις 16 Μαΐου 1994. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ανακάλεσε την από 14 Νοεμβρίου 1994 απόφασή της στις 31 Μαΐου 1996, έπρεπε να γίνει δεκτό ότι παρέλειψε να αποφανθεί επί της πρώτης αιτήσεως περί επιστροφής εντός της απαιτούμενης προθεσμίας και, ως εκ τούτου, ότι οι ολλανδικές αρχές έπρεπε, δυνάμει του άρθρου 909 του κανονισμού 2454/93, να προβούν στην επιστροφή των επιδίκων εισφορών. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα διευκρίνισε ότι, δεδομένου ότι η απόφαση της Επιτροπής της 14ης Νοεμβρίου 1994 εκδόθηκε δύο ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας των έξι μηνών, δεν διέθετε πλέον, κατόπιν της ανακλητικής αποφάσεώς της της 31ης Μαΐου 1996 παρά δύο ημέρες για να αποφασίσει επί της αιτήσεως περί επιστροφής και, επομένως, περιήλθε σε αδυναμία να λάβει νέα απόφαση.

26 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, ακολούθως, ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να απαιτήσει όπως αυτή υποβάλει δεύτερη αίτηση περί επιστροφής περιέχουσα δήλωση φακέλου. Προβάλλει τρία επιχειρήματα προς στήριξη του ισχυρισμού της αυτού.

27 Πρώτον, η απαίτηση αυτή δεν απορρέει από την απόφαση France-aviation. Συγκεκριμένα, προκειμένου να συμμορφωθεί με την αρχή του σεβασμού της εκατέρωθεν ακροάσεως στο πλαίσιο των διαδικασιών επιστροφής δασμών που έθεσε η απόφαση αυτή, θα αρκούσε όπως η Επιτροπή, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 905, παράγραφος 2, του κανονισμού 2454/93, καλούσε τις ολλανδικές αρχές να ακούσουν τους ισχυρισμούς της.

28 Δεύτερον, προβάλλει ότι η Επιτροπή μπορούσε να εξαρτήσει την υποβολή αιτήσεων περί επιστροφής εισαγωγικών δασμών από μια νέα προϋπόθεση κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 9ης Ιουλίου 1981, 169/80, Gondrand Frères, Συλλογή 1981, σ. 1931, σκέψη 17, και του Πρωτοδικείου της 7ης Φεβρουαρίου 1991, T-18/89 και T-24/89, Ταγαράς κατά Δικαστηρίου, Συλλογή 1991, σ. II-53, σκέψη 40), ήτοι τροποποιώντας τον κανονισμό 2454/93. Εξάλλου, κατά την προσφεύγουσα, η τροποποίηση αυτή επήλθε μεταγενεστέρως με τον κανονισμό (ΕΚ) 12/97 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 1996, που τροποποίησε τον κανονισμό 2454/93 (ΕΕ 1997, L 9, σ. 1). Διευκρινίζει ότι ο κανονισμός αυτός, δεδομένου ότι τέθηκε σε ισχύ στις 20 Ιανουαρίου 1997, δεν μπορούσε πάντως να εφαρμοστεί εν προκειμένω.

29 Τρίτον, και εν πάση περιπτώσει, η δήλωση φακέλου δεν διασφαλίζει στους ενδιαφερομένους το δικαίωμα ακροάσεως. Συγκεκριμένα, η δήλωση αυτή αφορά μόνον τον φάκελο που διαβιβάζεται από τις εθνικές αρχές στην Επιτροπή και επομένως συντελείται πριν από την εκ μέρους της εξέταση της αιτήσεως περί επιστροφής. Πάντως, δυνάμει της αποφάσεως France-aviation (σκέψη 36), η Επιτροπή πρέπει να καλεί τις εθνικές αρχές να παρέχουν στον ενδιαφερόμενο το δικαίωμα ακροάσεως στην περίπτωση που σκοπεύει να απορρίψει την αίτηση.

30 Κατ' αρχάς, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι τήρησε την προθεσμία των έξι μηνών που προβλέπει το άρθρο 907 του κανονισμού 2454/93. Συγκεκριμένα, η πρώτη αίτηση περί επιστροφής περιήλθε στην Επιτροπή στις 16 Μαΐου 1994 και αποτέλεσε το αντικείμενο της από 14 Νοεμβρίου 1994 αποφάσεώς της. Η δεύτερη αίτηση περί επιστροφής περιήλθε στην Επιτροπή στις 25 Φεβρουαρίου 1997 και απορρίφθηκε στις 22 Ιουλίου 1997.

31 Ακολούθως, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, έστω και αν παρέλειψε να εκδώσει την απόφασή της εντός της προθεσμίας των έξι μηνών, στις ολλανδικές αρχές εναπέκειτο, σύμφωνα με το άρθρο 909 του κανονισμού 2454/93, να επιστρέψουν τις επίδικες εισφορές. Επομένως, η προσφεύγουσα έπρεπε να προσβάλει την απόφαση των εν λόγω αρχών, και όχι την επίδικη απόφαση.

32 Εξάλλου, η Επιτροπή εξηγεί ότι ήταν υποχρεωμένη, δυνάμει του άρθρου 176 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 233 ΕΚ), να θεσπίσει τα μέτρα που συνεπαγόταν η εκτέλεση της αποφάσεως France-aviation, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών επιστροφής που είχαν ήδη κινηθεί (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 9ης Ιουλίου 1981, 59/80 και 129/80, Turner κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 1883, σκέψη 72, και της 26ης Απριλίου 1988, 97/86, 193/86, 99/86 και 215/86, Αστερίς κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 2181, σκέψεις 28 και 30). Εν προκειμένω, από το σκεπτικό της αποφάσεως France-aviation (σκέψη 39) προκύπτει ότι έπρεπε να κινηθεί νέα διαδικασία επί τη βάσει φακέλου συμπληρωμένου από τις ολλανδικές αρχές και την προσφεύγουσα. Για τον λόγο αυτό ανακάλεσε την από 14 Νοεμβρίου 1994 απόφασή της και κάλεσε τις ολλανδικές αρχές να της διαβιβάσουν νέα αίτηση περί επιστροφής περιλαμβάνουσα τη δήλωση φακέλου υπογεγραμμένη από την προσφεύγουσα, πριν από την έκδοση, εντός της προθεσμίας των έξι μηνών που αρχίζει από την παραλαβή της τελευταίας αυτής αιτήσεως, νέας αποφάσεως. Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι ο μηχανισμός της δηλώσεως φακέλου εξασφαλίζει ότι αυτός θα περιλαμβάνει τα στοιχεία που διαβίβασαν τόσο οι τελωνειακές αρχές όσο και ο ενδιαφερόμενος και, κατά συνέπεια, συνιστά πρόσφορο μέτρο για τη διασφάλιση του δικαιώματος ακροάσεως του τελευταίου. Συναφώς, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η απόφαση France-aviation δεν την υποχρεώνει να προβεί η ίδια σε ακρόαση του ενδιαφερομένου, αλλ' απλώς να απαντά βάσει ενός πλήρους φακέλου. Τέλος, επισημαίνει ότι περιέγραψε στο από 4 Ιουνίου 1996 έγγραφό της προς τις ολλανδικές αρχές με σαφήνεια και ακρίβεια τον μηχανισμό της δηλώσεως φακέλου και ότι, σύμφωνα με τη διαδικασία που θεσπίζει ο κανονισμός 2454/93, οι αρχές αυτές ενημέρωσαν, στη συνέχεια, πλήρως την προσφεύγουσα για τη δήλωση αυτή.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

33 Κατ' αρχάς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι νομίμως η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση France-aviation, προέβη στην ανάκληση της από 14 Νοεμβρίου 1994 αποφάσεώς της (βλ. διάταξη του Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1996, T-22/96, Langdon κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1009, σκέψη 12), γεγονός που ανταποκρίνεται πλήρως στις επιταγές που απορρέουν από τις αρχές της νομιμότητας και της χρηστής διοικήσεως.

34 Συγκεκριμένα, με την απόφαση αυτή, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι ο επιχειρηματίας που ζητεί την επιστροφή δασμών έχει δικαίωμα ακροάσεως κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εκδόσεως αποφάσεως βάσει του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79 και ότι η προσβολή του δικαιώματος αυτού και, κατά συνέπεια, της αρχής της προηγούμενης ακροάσεως συνεπάγεται την ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως (βλ. σκέψεις 34 έως 40). Όπως προκύπτει από την αιτιολογία της αποφάσεως της 31ης Μαΐου 1996 η Επιτροπή ανακάλεσε την από 14 Νοεμβρίου 1994 απόφασή της ακριβώς διότι, αφενός, η διαδικασία που ακολουθήθηκε για την έκδοσή της ήταν ίδια με αυτή που κρίθηκε ως αντιβαίνουσα στην αρχή της προηγούμενης ακροάσεως με την απόφαση France-aviation και, αφετέρου, η τελευταία αυτή απόφασή της αποτέλεσε αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως που εκκρεμούσε ενώπιον του Πρωτοδικείου. Επιπλέον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στο πλαίσιο της προσφυγής αυτής, η προσφεύγουσα προέβαλε ότι η απόφαση ήταν παράνομη διότι, μεταξύ άλλων, προσβλήθηκε το δικαίωμά της ακροάσεως.

35 Ακολούθως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι από τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας ανακύπτουν δύο βασικά ερωτήματα που αφορούν την εξουσία της Επιτροπής να εκδώσει νέα απόφαση επί της αιτήσεως περί επιστροφής της προσφεύγουσας κατόπιν της από 31 Μαΐου 1996 ανακλητικής αποφάσεώς της και το νομότυπο των διαδικασιών για την έκδοση της επίδικης αποφάσεως.

1) Επί της εξουσίας της Επιτροπής να εκδώσει νέα απόφαση κατόπιν της ανακλητικής της αποφάσεως της 31ης Μαΐου 1996

36 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή ρητώς αναγνώρισε, με την από 31 Μαΐου 1996 απόφασή της, ότι η ανάκληση της από 14 Νοεμβρίου 1996 αποφάσεώς της αιτιολογείτο από το γεγονός ότι ήταν παράνομη (βλ. προπαρατεθείσα διάταξη Langdon κατά Επιτροπής, σκέψη 12). Εξάλλου, η ανάκληση αυτή είχε αναδρομική ισχύ (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 14ης Σεπτεμβρίου 1995, T-480/93 και T-483/93, Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2305, σκέψη 61, και της 13ης Δεκεμβρίου 1995, T-481/83 και T-484/83, Exporteurs in levende varkens κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2941, σκέψη 46). Επιπλέον, πρέπει να υπομνησθεί ότι η ίδια η προσφεύγουσα παραδέχθηκε ότι, κατόπιν της ανακλητικής αποφάσεως της 31ης Μαΐου 1996, δεν είχε πλέον έννομο συμφέρον προς ακύρωση της αποφάσεως της 14ης Νοεμβρίου 1994 και ότι, κατά συνέπεια, παραιτήθηκε από την προσφυγή της στην υπόθεση T-89/95.

37 Υπό τις συνθήκες αυτές, εναπέκειτο στην Επιτροπή, σύμφωνα με τις επιταγές της αρχής της νομιμότητας, να εκδώσει νέα απόφαση προς απάντηση στην αίτηση περί επιστροφής της προσφεύγουσας, στο πλαίσιο της διαδικασίας που προβλέπει ο κανονισμός 2454/93, αφού κατέστησε για την προσφεύγουσα εφικτή την άσκηση του δικαιώματός της ακροάσεως.

2) Επί της διαδικασίας εκδόσεως της επίδικης αποφάσεως

38 Κατ' αρχάς, κατ' αναλογίαν προς την κατάσταση που θα είχε διαμορφωθεί εάν η απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 1994 είχε ακυρωθεί από τον κοινοτικό δικαστή, στην Επιτροπή εναπέκειτο να επανεξετάσει τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 στις εν προκειμένω περιστάσεις, δίνοντας στην προσφεύγουσα τη δυνατότητα να ασκήσει το δικαίωμα ακροάσεως, καθώς η προθεσμία του άρθρου 907 του κανονισμού 2454/93 αρχίζει από την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως περί ανακλήσεως της αποφάσεως της 14ης Νοεμβρίου 1994, ήτοι από τις 31 Μαΐου 1996 (απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Σεπτεμβρίου 1999, C-61/98, De Haan Beheer, Συλλογή 1999, σ. I-5003, σκέψη 48).

39 Εν προκειμένω, η επίδικη απόφαση εκδόθηκε στις 22 Ιουλίου 1997, ήτοι πλέον των έξι μηνών μετά την ανακλητική απόφαση της 31ης Μαΐου 1996. Εντούτοις, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή είχε ζητήσει από τις ολλανδικές αρχές να συγκεντρώσουν τις παρατηρήσεις της προσφεύγουσας ήδη από τις 4 Ιουνίου 1996 και ότι αυτές οι παρατηρήσεις τής διαβιβάστηκαν μόλις στις 17 Φεβρουαρίου 1997. Πάντως, σύμφωνα με το άρθρο 907, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 2454/93, ο διαδραμών χρόνος μεταξύ των δύο αυτών ημερομηνιών δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό της προθεσμίας των έξι μηνών που προβλέπει η πρώτη πρόταση του ίδιου εδαφίου. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή εξέδωσε την επίδικη απόφαση εντός της προθεσμίας που έθετε ο κανονισμός 2454/93.

40 Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η διαδικασία μετά το πέρας της οποίας η Επιτροπή εξέδωσε την επίδικη απόφαση έπασχε πλημμέλειες.

41 Πρώτον, εάν η απόρριψη της πρώτης αιτήσεως περί επιστροφής της προσφεύγουσας είχε, στην απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 1994, ως αποκλειστική αιτιολογία τη μη ύπαρξη ειδικής περιπτώσεως κατά την έννοια του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79, από τον φάκελο προκύπτει, και συγκεκριμένα από το έγγραφο που η Επιτροπή απηύθυνε στις ολλανδικές τελωνειακές αρχές στις 4 Ιουνίου 1996, ότι, εν προκειμένω, έκρινε ότι η ίδια αίτηση δεν «ήταν ούτε νόμιμη ούτε παραδεκτή» εφόσον δεν συνοδευόταν από δήλωση φακέλου. Όμως, δεν αμφισβητείται ότι, κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως αυτής, ουδόλως απαιτείτο η προσκόμιση τέτοιου εγγράφου.

42 Συγκεκριμένα, έστω και αν είναι ακριβές ότι ο κανονισμός 12/97 προσέθεσε μία διάταξη στο άρθρο 905 του κανονισμού 2454/93, κατά την οποία ο φάκελος που απευθύνεται στην Επιτροπή πρέπει να περιλαμβάνει δήλωση φακέλου, εντούτοις τέθηκε σε ισχύ στις 20 Ιανουαρίου 1997 και η νέα διάταξη δεν μπορούσε να εφαρμοστεί επί της πρώτης αιτήσεως περί επιστροφής της προσφεύγουσας.

43 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή, εξαρτώντας κατά τον τρόπο αυτό, αναδρομικά, την πρώτη αίτηση περί επιστροφής δασμών της προσφεύγουσας από μια νέα προϋπόθεση του παραδεκτού, όχι μόνον υπερέβη τις εξουσίες που της παρείχε ο κανονισμός 2454/93, αλλά παραβίασε και την αρχή της ασφάλειας δικαίου.

44 Δεύτερον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο μηχανισμός της δηλώσεως φακέλου που θέσπισε η Επιτροπή ανταποκρίνεται εν μέρει μόνον στις αρχές που θέτει η απόφαση France-aviation. Συγκεκριμένα, επιτρέπει απλώς ο επιχειρηματίας που υποβάλλει αίτηση περί επιστροφής — και ο οποίος δεν συμμετέσχε κατ' ανάγκην στην προετοιμασία του φακέλου που απεστάλη στην Επιτροπή από τις αρμόδιες εθνικές αρχές — να εξασφαλίζει ότι ο εν λόγω φάκελος είναι πλήρης και να προσθέτει, ενδεχομένως, κάθε στοιχείο που θα έκρινε χρήσιμο. Μολονότι ο μηχανισμός αυτός επιτρέπει έτσι στον ενδιαφερόμενο να ασκεί αποτελεσματικά το δικαίωμα ακροάσεως κατά το πρώτο στάδιο της διοικητικής διαδικασίας, που κινείται σε εθνικό επίπεδο, αντιθέτως, ουδόλως διασφαλίζει τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας κατά το δεύτερο στάδιο της

διαδικασίας αυτής που χωρεί ενώπιον της Επιτροπής, άπαξ οι εθνικές αρχές τής διαβίβασαν τον φάκελο. Συγκεκριμένα, η δήλωση φακέλου υποβλήθηκε καθήν στιγμή η Επιτροπή δεν είχε ακόμη την ευκαιρία να εξετάσει την κατάσταση του ενδιαφερομένου πολλώ δε μάλλον να λάβει προσωρινώς θέση επί της αιτήσεώς του περί επιστροφής.

45 Όμως, από την απόφαση France-aviation προκύπτει ότι το δικαίωμα ακροάσεως σε μια διαδικασία, όπως η συγκεκριμένη στην παρούσα υπόθεση, πρέπει να διασφαλίζεται στο πλαίσιο των δύο αυτών σταδίων. Έτσι, στη σκέψη 36 της αποφάσεως αυτής, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Επιτροπή, οσάκις σκοπεύει να απορρίψει την αίτηση ενός επιχειρηματία περί επιστροφής λόγω του ότι υπείχε ευθύνη για προφανή αμέλεια, ενώ οι αρμόδιες εθνικές αρχές είχαν προτείνει να του χορηγηθεί η επιστροφή υπογραμμίζοντας ότι ουδεμία αμέλεια μπορούσε να προσαφθεί στον ενδιαφερόμενο, υποχρεούται να μεριμνά ώστε να διασφαλίζεται το δικαίωμά του ακροάσεως ενώπιον των εν λόγω αρχών. Το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε τη θέση του με μεταγενέστερες αποφάσεις, σε περιπτώσεις όπου στον επιχειρηματία που ζητούσε επιστροφή προσαπτόταν μόνον έλλειψη επιμέλειας (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 19ης Φεβρουαρίου 1998, T-42/96, Eyckeler & Malt κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-401, σκέψη 85, και της 17ης Σεπτεμβρίου 1998, T-50/96, Primex Produkte Import-Export κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-3773, σκέψη 68).

46 Είναι ακριβές ότι ο κανονισμός 2454/93 προβλέπει επαφές μόνον, αφενός, μεταξύ του ενδιαφερομένου και των εθνικών διοικητικών αρχών και, αφετέρου, μεταξύ αυτών και της Επιτροπής (προπαρατεθείσες αποφάσεις France-aviation, σκέψη 30, και Primex Produkte Import-Export κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 58). Το οικείο κράτος μέλος επομένως αποτελεί, κατά την ισχύουσα κανονιστική ρύθμιση, τον μοναδικό συνομιλητή της Επιτροπής. Εντούτοις, κατά πάγια νομολογία, ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας, στο πλαίσιο οποιασδήποτε διαδικασίας που κινείται εναντίον ενός προσώπου και είναι ικανή να καταλήξει σε βλαπτική γι' αυτό πράξη, συνιστά θεμελιώδη αρχή του κοινοτικού δικαίου και πρέπει να διασφαλίζεται, ακόμη και εν απουσία ειδικής κανονιστικής ρυθμίσεως αφορώσας τη διαδικασία (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 12ης Φεβρουαρίου 1992, C-48/90 και C-66/90, Κάτω Χώρες κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-565, σκέψη 44, της 29ης Ιουνίου 1994, C-135/92, Fiskano κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-2885, σκέψη 39, και της 24ης Οκτωβρίου 1996, C-32/95 P, Επιτροπή κατά Lisrestal κ.λπ., Συλλογή 1996, σ. I-5373, σκέψη 21). Ενόψει της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει η Επιτροπή οσάκις εκδίδει απόφαση κατ' εφαρμογήν της γενικής ρήτρας επιεικείας που προβλέπει το άρθρο 13 του κανονισμού 1430/79, ο σεβασμός του δικαιώματος ακροάσεως πρέπει κατά μείζονα λόγο να διασφαλίζεται στο πλαίσιο των διαδικασιών διαγραφής ή επιστροφής εισαγωγικών δασμών

(προπαρατεθείσες αποφάσεις France-aviation κατά Επιτροπής, σκέψη 34, Eyckeler & Malt κατά Επιτροπής, σκέψη 77, και Primex Produkte Import-Export κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 60).

47 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι η διαδικασία που ακολούθησε η Επιτροπή για την έκδοση της επίδικης αποφάσεως έπασχε πλημμέλειες. Εντούτοις, αυτές οι πλημμέλειες θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην ακύρωση της επίδικης αποφάσεως μόνον εάν αποδεικνυόταν ότι, εάν έλειπαν, η διαδικασία θα μπορούσε να καταλήξει σε διαφορετικό αποτέλεσμα (βλ., στο ίδιο πνεύμα, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 29ης Οκτωβρίου 1980, 209/78 έως 215/78 και 218/78, Van Landewyck κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 210, σκέψη 47, και της 21ης Μαρτίου 1990, C-142/87, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-959, σκέψη 48· απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Οκτωβρίου 1996, T-266/94, Skibsvaerftsforeningen κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1399, σκέψη 243).

48 Εν προκειμένω, αφενός, το γεγονός ότι η Επιτροπή έκρινε ότι η πρώτη αίτηση περί επιστροφής δασμών της προσφεύγουσας «δεν είναι ούτε νόμιμη ούτε παραδεκτή» δεν ασκούσε επιρροή. Συγκεκριμένα, όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, η Επιτροπή είχε στη διάθεσή της εν πάση περιπτώσει την προθεσμία των έξι μηνών του άρθρου 907 του κανονισμού 2454/93 για την έκδοση νέας αποφάσεως, δεδομένου ότι η προθεσμία αυτή αρχίζει από την έκδοση της ανακλητικής αποφάσεως της 31ης Μαρτίου 1996 και παρατείνεται κατά το διάστημα που μεσολάβησε προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στην προσφεύγουσα να ασκήσει το δικαίωμά της ακροάσεως.

49 Εξάλλου, η προσφεύγουσα είχε τη δυνατότητα όχι μόνον να εξασφαλίσει ότι ο φάκελος που απευθυνόταν στην Επιτροπή ήταν πλήρης και να προσθέσει σ' αυτόν διάφορα στοιχεία, αλλά είχε επίσης τη δυνατότητα να προβάλει αποτελεσματικά την άποψή της αφού, κατά την υποβολή της δεύτερης αιτήσεως, γνώριζε ήδη την προσωρινή θέση της Επιτροπής, την οποία είχε διατυπώσει στην από 14 Νοεμβρίου 1994 απόφασή της. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα αναγνώρισε εξάλλου ότι της είχε δοθεί η δυνατότητα να διατυπώσει με πληρότητα τις θέσεις της και ότι το δικαίωμά της ακροάσεως είχε εν προκειμένω γίνει σεβαστό.

50 Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν αποδείχθηκε ότι, εάν έλειπαν οι διαπιστωθείσες εν προκειμένω πλημμέλειες, η διαδικασία θα μπορούσε να καταλήξει σε απόφαση διαφορετική από την επίδικη. Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

*Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης*

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

51 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η επίδικη απόφαση παραβιάζει την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, καθόσον η Επιτροπή τής δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες για την επιστροφή των επίδικων εισφορών. Προβάλλει τρία επιχειρήματα προς στήριξη αυτού του δεύτερου λόγου ακυρώσεως.

52 Πρώτον, υπενθυμίζει ότι η Επιτροπή μόλις στις 31 Μαΐου 1996 αμφισβήτησε το παραδεκτό της αρχικής της αιτήσεως περί επιστροφής που παρέλαβε στις 16 Μαΐου 1994 για τον λόγο ότι δεν περιελάμβανε δήλωση φακέλου. Από την καθυστέρηση αυτή η προσφεύγουσα συνάγει ότι ορθώς θεώρησε ότι η αίτησή της αυτή είχε υποβληθεί εγκύρως.

53 Δεύτερον, φρονεί ότι ορθώς συνήγαγε από την ανάκληση της αποφάσεως της 14ης Νοεμβρίου 1994 ότι η Επιτροπή είχε παραλείψει να απαντήσει στην πρώτη αίτησή της περί επιστροφής εντός της προθεσμίας που τάσσει ο κανονισμός 2454/93 και ότι ορθώς προσδοκούσε όπως οι ολλανδικές αρχές προβούν, ως εκ τούτου, στην επιστροφή των επίδικων εισφορών.

54 Τρίτον, υποστηρίζει ότι, στο πλαίσιο της υπόθεσης T-89/95 είχε ζητήσει την ακύρωση της αποφάσεως της 14ης Νοεμβρίου 1994 λόγω του ότι είχε επικυρωθεί παρατύπως. Εντούτοις, στις 4 Σεπτεμβρίου 1995, ο επιφορτισμένος με τον φάκελό της υπάλληλος της Κοινότητας δήλωσε στον δικηγόρο της, κατά τη διάρκεια τηλεφωνικής συνομιλίας, ότι η εν λόγω απόφαση έπασχε πράγματι τυπική πλημμέλεια και ότι η Επιτροπή ήταν διατεθειμένη, υπό τις συνθήκες αυτές, να προβεί σε εξωδικαστικό διακανονισμό της διαφοράς. Από αυτό συνάγει ότι μπορούσε δικαιολογημένα να πιστεύει ότι είχε κερδίσει την υπόθεση και ότι η Επιτροπή θα ικανοποιούσε την αίτησή της περί επιστροφής.

55 Η Επιτροπή απαντά ότι η προσφεύγουσα δεν μπορούσε δικαιολογημένα να πιστεύει ότι η πρώτη αίτησή της περί επιστροφής ήταν βάσιμη και ότι, κατά συνέπεια, θα ικανοποιείτο.

56 Υπογραμμίζει ότι ανακάλεσε την από 14 Νοεμβρίου 1994 απόφασή της εντός ευλόγου χρόνου, αφού έλαβε γνώση της αποφάσεως France-aviation και διαπίστωσε ότι η διαδικασία που είχε οδηγήσει στην έκδοσή της αντέβαινε στο κοινοτικό δίκαιο.

57 Η Επιτροπή υπενθυμίζει επίσης ότι, αφού έλαβε υπόψη της την απόφαση France-aviation, όφειλε να αποφασίσει εκ νέου επί της αιτήσεως περί επιστροφής της προσφεύγουσας, μεριμνώντας όπως αυτή μπορέσει να ασκήσει το δικαίωμά της ακροάσεως.

58 Τέλος, η Επιτροπή παραδέχεται ότι, στο πλαίσιο της υποθέσεως T-89/95, ο υπάλληλός της είχε αναφέρει ότι η απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 1994 είχε επικυρωθεί

παρατύπως. Αντιθέτως, αμφισβητεί ότι αυτός δήλωσε ότι η Επιτροπή ήταν διατεθειμένη να συμβιβαστεί για τον λόγο αυτό. Στις 13 Οκτωβρίου 1995, ο υπάλληλός της είχε δεύτερη τηλεφωνική συνομιλία με τον δικηγόρο της προσφεύγουσας κατά τη διάρκεια της οποίας ανέφερε ότι η ανάκληση της εν λόγω αποφάσεως εξηρτάτο από τη λύση που θα δινόταν στην υπόθεση C-286/95 P που εκκρεμούσε ενώπιον του Δικαστηρίου και είχε ως αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 29ης Ιουνίου 1995, T-37/91, ICI κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-1901), και αφορούσε πανομοιότυπη τυπική πλημμέλεια. Φέρεται ότι, τελικώς, ανακάλεσε την απόφαση αυτή για διαφορετικό λόγο που συνδέεται με τις επιταγές σεβασμού του δικαιώματος ακροάσεως που θέτει η απόφαση France-aviation.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

59 Το δικαίωμα επικλήσεως της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης καλύπτει κάθε ιδιώτη που βρίσκεται σε μια κατάσταση από την οποία προκύπτει ότι το κοινοτικό όργανο του δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 11ης Μαρτίου 1987, 265/85, Van den Bergh en Jurgens και Van Dijk Food Products κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 1155, σκέψη 44, και της 26ης Ιουνίου 1990, C-152/88, Sofrimport κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-2477, σκέψη 26· απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Δεκεμβρίου 1998, T-203/96, Embassy Limousines & Services κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1998, σ. II-4239, σκέψη 74, και Exporteurs in Levende Varkens κ.λπ. κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα, σκέψη 148). Αντιθέτως, ουδείς μπορεί να επικαλεστεί παραβίαση της αρχής αυτής σε περίπτωση απουσίας σαφών διαβεβαιώσεων εκ μέρους του οργάνου (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 14ης Σεπτεμβρίου 1995, T-571/93, Lefebvre κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2379, σκέψη 72, και της 29ης Ιανουαρίου 1998, T-113/96, Dubois et Fils κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-125, σκέψη 68).

60 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα επιχειρήματα που προβάλλει η προσφεύγουσα ουδόλως αποδεικνύουν ότι η Επιτροπή τής είχε παράσχει τη συγκεκριμένη διαβεβαίωση για την επιστροφή των επίδικων εισφορών.

61 Πρώτον, έστω και αν είναι ακριβές ότι η προσφεύγουσα βασίμως θεωρούσε ότι η πρώτη αίτηση περί επιστροφής ήταν παραδεκτή (βλ. ανωτέρω σκέψεις 41 και 42), εντούτοις δεν μπορούσε να συμπεράνει ότι η χορήγηση της αιτουμένης επιστροφής ήταν δικαιολογημένη. Συγκεκριμένα, όπως επισήμανε το Πρωτοδικείο ανωτέρω στις σκέψεις 36 και 37, η Επιτροπή έπρεπε, κατόπιν της ανακλήσεως της αποφάσεως της 14ης Νοεμβρίου 1994, να κινήσει εκ νέου τη διοικητική διαδικασία και να εκδώσει νέα απόφαση αφού της παρείχε τη δυνατότητα να ασκήσει το δικαίωμα ακροάσεως.

62 Δεύτερον, η προσφεύγουσα δεν μπορούσε να συμπεράνει από την ανάκληση της αποφάσεως της 14ης Νοεμβρίου 1994 ότι η Επιτροπή είχε παραλείψει να αποφασίσει εντός της ταχθείσας προθεσμίας των έξι μηνών. Συγκεκριμένα, όπως επισήμανε το Πρωτοδικείο ανωτέρω στις σκέψεις 38 και 39, κατόπιν της ανακλητικής του αποφάσεως της 31ης Μαρτίου 1996, η Επιτροπή έπρεπε να εκδώσει νέα απόφαση επί της αιτήσεως περί επιστροφής της προσφεύγουσας, αφού της είχε παράσχει τη δυνατότητα να ασκήσει το δικαίωμα ακροάσεως, δεδομένου ότι η προθεσμία του άρθρου 907 του κανονισμού 2454/93 αρχίζει από την έκδοση της ανακλητικής αποφάσεως της 31ης Μαΐου 1996.

63 Τέλος, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι δεν αποδεικνύεται ότι η Επιτροπή παρέσχε στην προσφεύγουσα, στο πλαίσιο της υποθέσεως T-89/95, τη σαφή διαβεβαίωση ότι θα ικανοποιείτο η αίτηση περί επιστροφής σχετικά με μια εισαγωγή. Επιβάλλεται να παρατηρηθεί, ως εκ περισσού, ότι, έστω και αν η απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 1994 είχε ακυρωθεί από το Πρωτοδικείο λόγω παρατυπίας διαπραχθείσας κατά την επικύρωσή της, η Επιτροπή θα μπορούσε να εκδώσει νέα απόφαση επί της αιτήσεως, αφού διόρθωνε τη διαπιστωθείσα τυπική πλημμέλεια (βλ. σχετικώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Απριλίου 1999, T-305/94, T-306/94, T-307/94, T-313/94, T-314/94, T-315/94, T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 και T-335/94, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-931 σκέψη 98).

64 Επομένως, ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης πρέπει να απορριφθεί.

*Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79*

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

65 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 13 του κανονισμού 1430/79 θεωρώντας ότι δεν δικαιολογείται επιστροφή των επίδικων εισφορών δυνάμει της διατάξεως αυτής, ενώ συνέτρεχαν εν προκειμένω οι δύο προϋποθέσεις εφαρμογής της.

66 Παραπέμποντας στη σκέψη 34 της αποφάσεως France-aviation, η Επιτροπή απαντά ότι το άρθρο 13 του κανονισμού 1430/79 της παρέχει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως, οπότε μόνον τα πρόδηλα σφάλματα εκτιμήσεως μπορούν να επισύρουν τις κυρώσεις του κοινοτικού δικαστή. Όμως, εν προκειμένω, ουδέν σφάλμα διέπραξε. Προσθέτει ότι, και όταν ακόμη συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της διατάξεως αυτής, ο υπόχρεος δεν έχει αυτομάτως δικαίωμα επιστροφής.

— Επί της υπάρξεως ειδικής περιπτώσεως

67 Η προσφεύγουσα επικαλείται την ύπαρξη δύο στοιχείων που έπρεπε να οδηγήσουν την Επιτροπή να διαπιστώσει την ύπαρξη ειδικής περιπτώσεως κατά την έννοια του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79.

68 Πρώτον, υπογραμμίζει ότι η ισχύουσα ολλανδική νομοθεσία κατά τον χρόνο των επίδικων πραγματικών περιστατικών όριζε τριετή παραγραφή για την καταβολή εισαγωγικών δασμών και τριακονταετή παραγραφή για την είσπραξη γεωργικών εισφορών. Στο κοινοτικό δασμολογικό δίκαιο, αντιθέτως, η παραγραφή είναι τριετής και για τις δύο περιπτώσεις [άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1697/79 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1979, περί της «εκ των υστέρων» εισπράξεως εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που δεν κατέστησαν απαιτητοί από τόν φορολογούμενο, για εμπορεύματα που διασαφηνίσθηκαν σε τελωνειακό καθεστώς συνεπαγόμενο την υποχρέωση καταβολής τέτοιων δασμών (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/007, σ. 254, στο εξής: κανονισμός 1697/79)]. Διευκρινίζει ότι, εάν εφαρμοζόταν η τριετής παραγραφή εν προκειμένω, δεν θα ήταν πλέον δυνατόν να της ζητηθεί η καταβολή των επίδικων εισφορών. Παρατηρεί επίσης ότι, κατ' αντίθεση προς το κοινοτικό τελωνειακό δίκαιο, το ολλανδικό δίκαιο προέβλεπε ότι εντολέας και εντολοδόχος είναι συνυπόχρεοι για την πληρωμή των εισαγωγικών δασμών, ενώ μόνον ευθύνη του εντολοδόχου μπορούσε να στοιχειοθετηθεί σχετικά με τις γεωργικές εισφορές. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα διευκρίνισε ότι οι ολλανδικές αρχές δεν μπορούσαν, σε καμία περίπτωση, να εισπράξουν τις επίδικες εισφορές από τη Ruva, καθόσον η εταιρία αυτή είχε στο μεταξύ καταστεί αφερέγγυα και είχε κηρυχθεί σε πτώχευση. Για τους αυτούς λόγους η προσφεύγουσα δεν θα μπορούσε να στραφεί κατά της Ruva. Τελικώς, στην Επιτροπή εναπόκειται να φέρει τις συνέπειες της πτωχεύσεως αυτής.

69 Δεύτερον, υπενθυμίζει ότι το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79 θέτει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι εθνικές αρχές μπορούν να μην προβούν στην «εκ των υστέρων» είσπραξη μη καταβληθέντων εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών. Διευκρινίζει ότι, κατά τη νομολογία, οι προϋποθέσεις αυτές συντρέχουν οσάκις ο «συναλλασόμενος καλοπίστως εμφανίζει στοιχεία που, παρ' ότι είναι ανακριβή ή ελλιπή, είναι τα μόνα που μπορούσε λογικά να γνωρίζει ή να έχει εξεύρει και, επομένως, να περιλάβει στην τελωνειακή διασάφηση» (απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Ιουνίου 1991, C-348/89, Mecanarte, Συλλογή 1991, σ. I-3277, σκέψη 29).

70 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, επιπλέον, ότι με την απόφασή του της 1ης Απριλίου 1993, C-250/91, Hewlett Packard France (Συλλογή 1993, σ. I-1819, σκέψη 46), το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79 έπρεπε να εκτιμηθούν υπό το πρίσμα των προϋποθέσεων του άρθρου 5,

παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79. Από τούτο συνάγει ότι η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να ικανοποιήσει την αίτηση περί επιστροφής βάσει του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79, οσάκις ο ενδιαφερόμενος επικαλείται περιστάσεις ανάλογες με αυτές του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79.

71 Εν προκειμένω, τέτοιες περιστάσεις υφίσταντο. Συγκεκριμένα, κατά την προσφεύγουσα, οι ολλανδικές αρχές παγίως αναγνώριζαν ότι, στις τελωνειακές της διασαφήσεις, είχε μεταφέρει καλόπιστα τα στοιχεία σχετικά με τις εισαγωγές της Ruva. Εξάλλου, τα στοιχεία που εμφανίζονται στις διασαφήσεις της ήταν τα μόνα που μπορούσε να γνωρίζει ή να λάβει. Έτσι, για να πραγματοποιήσει τις διασαφήσεις της, υπέβαλε τα τιμολόγια που εξέδιδε η Ruva σε ορισμένους επίσημους φορείς και αυτοί ουδέποτε αμφισβήτησαν την ακρίβεια των ποσών που εμφαίνονταν. Εξάλλου, οι ολλανδικές αρχές ανακάλυψαν τη δόλια συμπεριφορά της Ruva κατά το πέρας ενδελεχούς έρευνας, που πραγματοποιήθηκε με μέσα που η προσφεύγουσα δεν διέθετε. Επίσης, δεδομένου ότι δεν είχε πρόσβαση στη λογιστική της Ruva, δεν μπορούσε εκ των πραγμάτων να ελέγξει τα ποσά που εμφανίζονταν στα τιμολόγια της εταιρίας αυτής.

72 Η Επιτροπή προβάλλει ότι κακώς η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι κοινοτική δασμολογική ρύθμιση επιφυλάσσει την ίδια μεταχείριση στους εισαγωγικούς δασμούς και στις γεωργικές εισφορές. Συναφώς, επισημαίνει ότι, μολονότι το άρθρο 2 του κανονισμού 1697/79 δεν κάνει διάκριση μεταξύ των δύο αυτών κατηγοριών οφειλών, αντιθέτως, το άρθρο 3 του ίδιου κανονισμού ορίζει ότι, οσάκις εξαιτίας ενέργειας που πιθανώς να προκαλέσει κατασταλτικές δικαστικές διώξεις οι αρμόδιες αρχές δεν ήσαν σε θέση να προσδιορίσουν το ακριβές ποσό των οφειλών, η διαδικασία για την εκ των υστέρων είσπραξη των μη καταβληθεισών οφειλών κινείται σύμφωνα με τις διατάξεις των κρατών μελών που ισχύουν συναφώς. Υπογραμμίζει επίσης ότι το Δικαστήριο έκρινε ότι οι διατάξεις του άρθρου 3 του κανονισμού 1697/79 έπρεπε να ερμηνευθούν σε σχέση με το εθνικό δίκαιο (απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Νοεμβρίου 1991, C-273/90, Meico-Fell, Συλλογή 1991, σ. I-5569, σκέψη 12). Εντεύθεν συνάγει ότι η ύπαρξη ασυμφωνιών μεταξύ των κανονιστικών ρυθμίσεων είναι φυσιολογική και, κατά συνέπεια, δεν συνιστά ειδική περίπτωση κατά το άρθρο 13 του κανονισμού 1430/79.

73 Η Επιτροπή αμφισβητεί, εξάλλου, ότι η πλαστότητα των τιμολογίων που εξέδωσε η Ruva μπορεί να αποτελέσει ειδική περίπτωση δικαιολογούσα την επιστροφή των επίδικων εισφορών. Υπενθυμίζει ότι, κατά τη νομολογία, ο καλόπιστος εισαγωγέας πρέπει να αναλάβει την πληρωμή των εισαγωγικών δασμών για εμπόρευμα ως προς το οποίο ο εξαγωγέας έχει υποπέσει σε τελωνειακή παράβαση (απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιουλίου 1997, C-97/95, Pascoal & Filhos, Συλλογή 1997, σ. I-4209, σκέψεις 55 έως 61). Σ' εκείνον εναπόκειται να φέρει τον κίνδυνο της κινήσεως εις βάρος του διαδικασίας εισπράξεως και να λάβει, στο πλαίσιο των συμβατικών του σχέσεων, τα αναγκαία μέτρα για να προφυλαχθεί από τον κίνδυνο αυτό (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 14ης Μαΐου 1996, C-153/94 και C-204/94, Faroe Seafood κ.λπ., Συλλογή 1996, σ. I-2465, σκέψη 114, και Pascoal & Filhos, προπαρατεθείσα, σκέψη 60). Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι, αν δεν συνέβαινε αυτό, ο εισαγωγέας θα ωθείτο να μην ελέγχει πλέον την ακρίβεια των στοιχείων που ο εξαγωγέας έχει παράσχει στις αρχές του κράτους εξαγωγής ούτε την καλή πίστη του τελευταίου, πράγμα που θα οδηγούσε σε καταχρήσεις (απόφαση Pascoal & Filhos, προπαρατεθείσα, σκέψη 57).

— Επί της απουσίας δόλου ή προφανούς αμέλειας

74 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι δεν μπορεί να της προσαφθεί δόλος εν προκειμένω, αφού ουδαμώς ενεπλάκη στη νόθευση των τιμολογίων της Ruva. Επίσης δεν μπορεί να της καταλογιστεί καμιά προφανής αμέλεια, αφού εκ των πραγμάτων δεν μπορούσε να ανακαλύψει την πλαστότητα των αναφερθέντων τιμολογίων (προπαρατεθείσα απόφαση Eyckeler & Malt κατά Επιτροπής, σκέψεις 141 και 142). Παραλείποντας να λάβει υπόψη της τα στοιχεία αυτά στην επίδικη απόφαση, η Επιτροπή παραβίασε, κατά την προσφεύγουσα, το άρθρο 13 του κανονισμού 1430/79.

75 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η απουσία δολίων χειρισμών ή πρόδηλης αμέλειας δεν αρκεί για να αιτιολογήσει την επιστροφή των επίδικων εισφορών. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα έπρεπε να αποδείξει, επιπλέον, την ύπαρξη ειδικής περιπτώσεως κατά την έννοια του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

76 Πρέπει να υπομνηστεί, εκ προοιμίου, ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 συνιστά γενική ρήτρα επιείκειας, προοριζόμενη να καλύψει τις καταστάσεις που είναι διαφορετικές από εκείνες οι οποίες διαπιστώνονταν συνήθως στην πράξη και μπορούσαν, κατά τον χρόνο εκδόσεως του εν λόγω κανονισμού, να αποτελέσουν αντικείμενο ειδικής ρυθμίσεως (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Δεκεμβρίου 1983, 283/82, Papierfabrik Schoellershammer, Συλλογή 1983, σ. 4219, σκέψη 7, της 26ης Μαρτίου 1987, 58/86, Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, Συλλογή 1987, σ. 1525, σκέψη 22, και της 18ης Ιανουαρίου 1996, C-446/93, SEIM, Συλλογή 1996, σ. I-73, σκέψη 41· απόφαση Eyckeler & Malt κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 132).

77 Το άρθρο αυτό προορίζεται να εφαρμόζεται ιδίως όταν οι συνθήκες που χαρακτηρίζουν τη σχέση μεταξύ επιχειρηματία και διοικήσεως είναι τέτοιες ώστε είναι ανεπιεικές να υποχρεωθεί ο επιχειρηματίας αυτός να υποστεί ζημία την οποία, υπό κανονικές συνθήκες, δεν θα υφίστατο (προπαρατεθείσες αποφάσεις Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, σκέψη 22, και Eyckeler & Malt κατά Επιτροπής, σκέψη 132).

78 Κατά την εφαρμογή του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79 η Επιτροπή έχει διακριτική ευχέρεια (προπαρατεθείσα απόφαση France-aviation κατά Επιτροπής, σκέψη 34), την οποία υποχρεούται να ασκεί σταθμίζοντας, αφενός, το συμφέρον της Κοινότητας να διασφαλίσει την τήρηση των τελωνειακών διατάξεων και, αφετέρου, το συμφέρον του καλόπιστου επιχειρηματία να μην υποστεί ζημίες υπερβαίνουσες τον συνήθη επιχειρηματικό κίνδυνο (προπαρατεθείσα απόφαση Eyckeler & Malt κατά Επιτροπής, σκέψη 133).

— Επί της υπάρξεως ειδικής περιπτώσεως

79 Όσον αφορά το πρώτο στοιχείο που επικαλείται η προσφεύγουσα, επιβάλλεται η επισήμανση ότι το άρθρο 3 του κανονισμού 1697/79 ρητώς προβλέπει ότι, «οσάκις

εξαιτίας ενέργειας που πιθανώς να προκαλέσει κατασταλτικές δικαστικές διώξεις οι αρμόδιες αρχές δεν ήταν σε θέση να προσδιορίσουν το ακριβές ποσό των εξαγωγικών ή εισαγωγικών δασμών που νομίμως οφείλεται για το οικείο εμπόρευμα, (...) η διαδικασία για την εκ των υστέρων είσπραξή τους (...) ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις των κρατών μελών που ισχύουν συναφώς». Εφόσον, στην περίπτωση που αναφέρει η διάταξη αυτή, ρητώς προβλέπεται ότι η είσπραξη των δασμών πραγματοποιείται κατά τις διαδικασίες του εθνικού δικαίου, μπορούν πράγματι να ανακύψουν ασυμφωνίες μεταξύ μιας εθνικής νομοθεσίας και της κοινοτικής δασμολογικής κανονιστικής ρύθμισης που ισχύει για τις λοιπές περιπτώσεις.

80 Η ύπαρξη τέτοιων ασυμφωνιών είναι αντικειμενικής φύσεως και αφορά ακαθόριστο αριθμό επιχειρηματιών και, συνεπώς, δεν συνιστά «ειδική περίπτωση» κατά την έννοια του προαναφερθέντος άρθρου 13 (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, σκέψη 22).

81 Το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι δεν θα ήταν δυνατό να αναζητήσει τις επίδικες εισφορές από τη Ruva, άπαξ και η εταιρία αυτή κατέστη εν τω μεταξύ αφερέγγυα, δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Συναφώς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι το άρθρο 13 του κανονισμού 1430/79 προφανώς δεν έχει ως προορισμό την παροχή προστασίας προς τους εκτελωνιστές έναντι της πτωχεύσεως των πελατών τους (βλ., στο ίδιο πνεύμα, απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Νοεμβρίου 1984, 98/83 και 230/83, Van Gend & Loos κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 3763, σκέψη 16).

82 Πρέπει να απορριφθεί επίσης το δεύτερο στοιχείο που προβάλλει η προσφεύγουσα, κατά το οποίο η πλαστότητα των τιμολογίων με τα οποία την είχε εφοδιάσει η Ruva συνιστά ειδική περίπτωση κατά την έννοια του προαναφερθέντος άρθρου 13. Η Επιτροπή, κρίνοντας ότι το γεγονός αυτό εμπίπτει στην κατηγορία των επιχειρηματικών κινδύνων στους οποίους εκτίθεται ένας εκτελωνιστής, από την ίδια τη φύση των καθηκόντων του, δεν υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως.

83 Συγκεκριμένα, κατά πάγια νομολογία, η προσκόμιση, έστω και με καλή πίστη, εγγράφων τα οποία εκ των υστέρων αποδείχθηκε ότι ήσαν πλαστογραφημένα ή ανακριβή δεν συνιστά αφ' εαυτής ειδική περίπτωση δικαιολογούσα τη διαγραφή ή την επιστροφή των εισαγωγικών δασμών (προαναφερθείσα απόφαση Eyckeler & Malt κατά Επιτροπής, σκέψη 162). Ένας εκτελωνιστής, από την ίδια τη φύση των καθηκόντων του, αναλαμβάνει την ευθύνη τόσο για την πληρωμή των εισαγωγικών δασμών όσο και για το νομότυπο των εγγράφων που υποβάλλει στις τελωνειακές αρχές (προαναφερθείσα απόφαση Van Gend & Loos κατά Επιτροπής, σκέψη 16), ενώ τις επιζήμιες συνέπειες των παράνομων ενεργειών των πελατών του δεν είναι δυνατόν να τις φέρει η Κοινότητα. Έτσι, κρίθηκε ότι δεν συνιστά ειδική περίπτωση το γεγονός ότι τα πιστοποιητικά προελεύσεως, που αποκαλύφθηκε στη συνέχεια ότι δεν ίσχυαν, είχαν παραδοθεί από τις τελωνειακές αρχές των οικείων χωρών σ' αυτούς. Το γεγονός αυτό περικλείει επαγγελματικούς κινδύνους εγγενείς στη δραστηριότητα του εκτελωνιστή.

84 Όμως, εν προκειμένω, η προσφεύγουσα περιορίζεται να προβάλει ότι καλοπίστως υπέβαλε στις τελωνειακές αρχές τα πλαστά έγγραφα. Δεν επικαλείται κανένα στοιχείο από το οποίο να μπορεί να θεωρηθεί ότι η εν λόγω απάτη έβαινε πέραν του συνήθους επαγγελματικού κινδύνου που έπρεπε να φέρει.

85 Τέλος, όσον αφορά τον παράλληλο χαρακτήρα που η προσφεύγουσα διαπιστώνει μεταξύ του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79 και του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, μολονότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι δύο αυτές διατάξεις αποβλέπουν στον ίδιο σκοπό, ήτοι στον περιορισμό της εκ των υστέρων καταβολής εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών στις περιπτώσεις που η καταβολή αυτή είναι δικαιολογημένη και δεν αντιβαίνει σε κάποια θεμελιώδη αρχή όπως η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, δεν θεώρησε ότι οι δύο διατάξεις συμπίπτουν. Περιορίστηκε να θεωρήσει ότι η δυνατότητα εντοπισμού του σφάλματος των αρμοδίων αρχών, υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79, αντιστοιχεί στην προφανή αμέλεια ή στον δόλο, κατά την έννοια του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79, και, ως εκ τούτου, οι προϋποθέσεις της τελευταίας αυτής διατάξεως πρέπει να εκτιμώνται υπό το πρίσμα των προϋποθέσεων του προαναφερθέντος άρθρου 5, παράγραφος 2 (προαναφερθείσα απόφαση Eyckeler & Malt κατά Επιτροπής, σκέψεις 136 και 137).

86 Επομένως, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως θεωρώντας ότι τα στοιχεία που επικαλέστηκε η προσφεύγουσα δεν συνιστούσαν ειδική περίπτωση κατά την έννοια του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79.

— Επί της ελλείψεως δόλου και προφανούς αμέλειας

87 Από τη διατύπωση του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79 προκύπτει ότι η εφαρμογή του άρθρου αυτού εξαρτάται από τη συνδρομή δύο σωρευτικών προϋποθέσεων, ήτοι την ύπαρξη ειδικής περιπτώσεως και την έλλειψη προφανούς αμέλειας και δόλου, οπότε αρκεί η έλλειψη μιας από τις δύο αυτές προϋποθέσεις για να μην επιστραφούν οι δασμοί (απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Ιουνίου 1996, T-75/95, Günzler Aluminium κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-497, σκέψη 54).

88 Όμως, στην επίδικη απόφαση, η Επιτροπή έκρινε ότι το αίτημα επιστροφής δεν ήταν δικαιολογημένο λόγω του ότι η προσφεύγουσα δεν είχε αποδείξει την ύπαρξη ειδικής περιπτώσεως κατά την έννοια του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79. Η Επιτροπή, ως εκ τούτου, δεν ήταν υποχρεωμένη να εξετάσει τη δεύτερη προϋπόθεση σχετικά με την απουσία δόλου και προφανούς αμέλειας εκ μέρους της προσφεύγουσας.

89 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο τρίτος λόγος ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79, δεν είναι βάσιμος.

*Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παραβίαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως*

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

90 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η επίδικη απόφαση πάσχει διττώς από έλλειψη αιτιολογίας. Αφενός, παρέλειψε να διαλάβει τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή έκρινε ότι η πρώτη αίτηση περί επιστροφής δεν είχε υποβληθεί εγκύρως και ότι μπορούσε να εκδώσει νέα απόφαση επί της αιτήσεως αυτής. Κατά την άποψη της προσφεύγουσας η επίδικη απόφαση περιορίστηκε στη διαπίστωση ότι η αίτηση αυτή «δεν πληρούσε τις απαιτούμενες προϋποθέσεις». Όμως η προσφεύγουσα δεν αντιλήφθηκε ότι οι «προϋποθέσεις» αυτές αφορούσαν τη δήλωση φακέλου παρά μόνον μετά την ανάγνωση του εγγράφου που απηύθυνε η Επιτροπή στις ολλανδικές αρχές στις 4 Ιουνίου 1996. Αν οι αρχές αυτές δεν της είχαν διαβιβάσει αντίγραφο του εγγράφου αυτού, δεν θα ήταν σε θέση να προασπιστεί τα συμφέροντά της στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας. Αφετέρου, η επίδικη απόφαση παρέλειψε να διαλάβει τους λόγους για τους οποίους το γεγονός ότι στο ολλανδικό δίκαιο η επιστροφή εισαγωγικών δασμών και γεωργικών εισφορών υπόκειται σε διαφορετικό χρόνο παραγραφής δεν συνιστά ειδική περίπτωση κατά την έννοια του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79. Εφόσον το ζήτημα των παραγραφών που εισάγουν δυσμενή διάκριση ως προς την αξίωση επιστροφής ουδέποτε είχε εξεταστεί από τον κοινοτικό δικαστή, η Επιτροπή έπρεπε να παραθέσει την εκτίμησή της επί του σημείου αυτού.

91 Η Επιτροπή απαντά ότι η επίδικη απόφαση είναι επαρκώς αιτιολογημένη. Αφενός, διελάμβανε σαφώς ότι η απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 1994 είχε ανακληθεί, αφού έλαβε υπόψη της την απόφαση France-aviation λόγω του ότι η διαδικασία στο πέρας της οποίας εκδόθηκε δεν είχε επιτρέψει στην προσφεύγουσα να ασκήσει το δικαίωμα ακροάσεως. Αφετέρου, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν είναι αρμόδια να τροποποιήσει ή ακόμη και να σχολιάσει τις παραγραφές που προβλέπουν τα κράτη μέλη για την αξίωση επιστροφής στην περίπτωση που υπάρχουν πράξεις που πιθανώς να προκαλέσουν κατασταλτικές δικαστικές διώξεις, η επίδικη απόφαση μπορούσε να περιοριστεί στη διαπίστωση ότι ισχύουν διαφορετικοί χρόνοι παραγραφής και ότι οι διαφορές αυτές δεν συνιστούν ειδική περίπτωση δυνάμενη να δικαιολογήσει την επιστροφή των επίδικων εισφορών.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

92 Κατά πάγια νομολογία, από την κατά το άρθρο 190 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 253 ΕΚ) αιτιολογία πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του κοινοτικού οργάνου που έχει εκδώσει την προσβαλλόμενη πράξη, ώστε οι μεν ενδιαφερόμενοι να γνωρίζουν τους λόγους για τους οποίους θεσπίστηκε το μέτρο, ο δε κοινοτικός δικαστής να μπορεί να ασκήσει τον έλεγχό του. Ωστόσο, δεν απαιτείται όπως η αιτιολογία διασαφηνίζει όλα τα συναφή πραγματικά και νομικά στοιχεία. Συγκεκριμένα, το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας πράξεως ικανοποιεί τις απαιτήσεις αυτές πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει της διατυπώσεώς της, αλλά και των συμφραζομένων, καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα [βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Ιουλίου 1993, C-121/99 και C-122/91, CT Control (Rotterdam) και JCT Benelux κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-3873, σκέψη 31, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 16ης Ιουλίου 1998, T-195/97, Kia Motors και Broekman Motorships κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-2907, σκέψη 34].

93 Η πρώτη ένσταση που προβάλλει η προσφεύγουσα στερείται οποιασδήποτε βάσεως. Όπως το παραδέχεται και η ίδια, γνώριζε το έγγραφο της 4ης Ιουνίου 1996, με το οποίο η Επιτροπή υπέδειξε στις ολλανδικές τελωνειακές αρχές ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί το δικαίωμα ακροάσεως του ενδιαφερομένου, η αίτηση περί επιστροφής ή διαγραφής πρέπει να συνοδεύεται από δήλωση υπογεγραμμένη από τον ίδιο ότι έλαβε γνώση του φακέλου και ότι δεν έχει να προσθέσει τίποτε σε αυτόν. Στο ίδιο έγγραφο, η Επιτροπή διευκρίνισε επίσης ότι η πρώτη αίτηση περί επιστροφής «δεν ήταν ούτε νόμιμη ούτε παραδεκτή», διότι έλειπε η δήλωση φακέλου. Οι αυτές εξηγήσεις δόθηκαν στην προσφεύγουσα από τις ολλανδικές τελωνειακές αρχές στο έγγραφό τους της 30ής Δεκεμβρίου 1996. Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφεύγουσα έπρεπε οπωσδήποτε να κατανοήσει ότι «οι απαιτούμενες προϋποθέσεις», στις οποίες παραπέμπει η επίδικη απόφαση, αφορούσαν τη δήλωση φακέλου. Εξάλλου, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι τόσο στα δύο αυτά έγγραφα όσο και στην επίδικη απόφαση εκτίθεται με σαφήνεια ότι η απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 1994 ανακλήθηκε αφού ελήφθη υπόψη η απόφαση France-aviation λόγω του ότι δεν είχε διασφαλιστεί το δικαίωμα ακροάσεως της προσφεύγουσας κατά τη διοικητική διαδικασία και, συνεπώς, τούτο αποτελούσε το αντικείμενο της προσφυγής ακυρώσεως.

94 Επιβάλλεται επίσης η διαπίστωση ότι η επίδικη απόφαση ρητώς αναφέρει ότι, στην περίπτωση που υπάρχουν πράξεις που πιθανώς να οδηγήσουν σε κατασταλτικές δικαστικές διώξεις, η εκ των υστέρων καταβολή των δασμών πραγματοποιείται εντός των προθεσμιών που ορίζει το εθνικό δίκαιο, οπότε ενδέχεται να ανακύψουν αποκλίσεις που όμως δεν συνιστούν ειδική περίπτωση κατά την έννοια του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79. Από την εξήγηση αυτή προκύπτει επαρκώς ότι η Επιτροπή θεωρεί ότι η ύπαρξη εθνικών νομοθεσιών που εμφανίζουν αποκλίσεις επί του σημείου αυτού αποτελεί νομική πραγματικότητα που εφαρμόζεται κατά τρόπο γενικό και αντικειμενικό στους επιχειρηματίες και ότι, συνεπώς, η κατάσταση της προσφεύγουσας δεν παρουσιάζει κανένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό.

95 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από παραβίαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως είναι αβάσιμος.

96 Συνεπώς, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

## Επί των δικαστικών εξόδων

97 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Απορρίπτει την προσφυγή.**

2) **Η προσφεύγουσα φέρει το σύνολο των δικαστικών εξόδων.**

Cooke García-Valdecasas Lindh

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 18 Ιανουαρίου 2000.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

R. García-Valdecasas